

חומרים בנושא בטיחות ילדים במים

שבוע בטיחות הילד 2006

חומרים לצוותים מקצועיים העובדים עם תלמידי בי"ס יסודיים והוריהם:

מתאים לעבודה ב: בי"ס יסודי, מתנ"סים וכדומה.

1. רקע מקצועי בנושא בטיחות ילדים במים
2. המלצות לצוותי חינוך בבית הספר היסודי לבטיחות במקורות מים (מומלץ לתלות על לוחות מודעות בחדר המורים)
3. קטעי עיתונות - מקרי טביעה בקרב ילדים (מומלץ לתלות על לוחות מודעות)
4. המלצות להורים לילדים בגילאי 6-12 בנושא בטיחות במים
5. המלצות לילדים בגילאי 6 עד 12 בנושא בטיחות במים (מומלץ לתלות על לוחות מודעות)
6. דף הפעלה מס' 1 בנושא בטיחות במים לילדים בי"ס יסודי
7. דף הפעלה מס' 2 בנושא בטיחות במים לילדים בי"ס יסודי
8. דף הפעלה מס' 3 בנושא בטיחות במים לילדים בי"ס יסודי
9. חידון בנושא בטיחות ילדים במים + תשובות לחידון

מידע נוסף בנושא בטיחות ילדים במים ומידע בנושאי בטיחות ילדים

ניתן למצוא באתר האינטרנט של ארגון 'בטרם': www.beterem.org

או לפנות למוקד מומחי 'בטרם' בטל' 03-9263111

אנו קוראים לכם להגביר את הפעילות ולהעלות את מודעות ההורים והילדים

לנושא בטיחות ילדים במים.

יחד נעשה עולם בטוח לילדים!

רקע מקצועי בנושא בטיחות ילדים במים

מבוא

הבילוי במים מהווה עבור הילדים מקור של הנאה, שמחה ואפשרות לפעילות גופנית חשובה. עם זאת, כאשר הבילוי במים נעשה בסביבה לא בטוחה, בהשגחה לא מספקת וללא ציוד בטיחות מתאים, הוא עשוי להסתיים באסון.

טביעה היא אחת הסיבות השכיחות למוות בעולם. יותר ממחצית ממקרי הטביעה בכל העולם הם בקרב ילדים ובני נוער עד גיל 15. 97% ממקרי הטביעות מתרחשות במדינות שבהן ההכנסה הממוצעת היא נמוכה-בינונית (1).

מהי טביעה?

ארגון הבריאות העולמי (WHO) הגדיר בשנת 2005 מחדש את מושג הטביעה. במינוח החדש, הגדרת הטביעה כוללת בתוכה מקרי מוות אך גם מקרים שלא הסתיימו במוות: "טביעה היא תהליך בו חווה האדם ליקוי בנשימה כתוצאה משקיעה בנוזל, ותוצאותיו ניתנות לסיווג כ: מוות, תחלואה ואי תחלואה" (1).

מהן תוצאות הטביעה בילדים?

טביעה מתרחשת במהירות ובדממה (2):

- ילדים טובעים יכולים לאבד את ההכרה שתי דקות לאחר הטביעה;
- נזק מוחי בלתי הפיך יכול להתרחש תוך 4-6 דקות מרגע הטביעה;
- רוב הילדים שמתים כתוצאה מטביעה נמצאים עשר דקות מרגע הטביעה;
- כ-20% מהילדים ששורדים טביעה סובלים בהמשך ממגבלויות נירולוגיות חמורות קבועות, ומטראומה רגשית ופסיכולוגית.

אפידמיולוגיה של טביעות

1. מוות בטביעה בקרב ילדים - סיבת המוות השנייה לתמותת ילדים מפגיעות ברחבי העולם

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל (3) עולה כי בשנים 1998-2000, ו-2003:

- כ-12 ילדים בממוצע נפטרו בכל שנה בגין טביעות מסיבה מכוונת ובלתי מכוונת.
- מספר הילדים המתים מטביעה מדי שנה ירד, בממוצע מ-19 ילדים בשנים 1993-1997 ל-12 בשנים 1998-2000, ו-2003.

באירופה ובארה"ב, לרוב, מוות בטביעה בקרב ילדים נחשב לסיבת המוות השנייה בחשיבותה: על פי נתוני ארגון הבריאות העולמי (WHO) ברחבי העולם, שיעור המוות בטביעה בקרב ילדים מתחת לגיל 15 מהווה את הסיבה המרכזית למוות יותר מכל סיבה אחרת(4). בארה"ב, במחקר לאומי שביצע ארגון Safe Kids

נמצא כי על אף ירידה של 40% במספר הילדים הטובעים בין השנים 1987-2001, טביעה נותרה סיבה עיקרית למוות בקרב ילדים מתחת לגיל 14(2). ארגון European Child Safety Alliance פרסם במאי 2003 כי טביעה ומקרי "כמעט טביעה" הם הסיבה העיקרית למוות ומוגבלות בקרב ילדים(5).

2. מאפייני היפגעות מטביעה

א. ילדים בגילאי 1-4 נמצאים בקבוצת הסיכון הפגיעה ביותר לטביעות.

קבוצות הגיל בסיכון למוות בטביעה בישראל (3): במגזר היהודי היו ילדים בגילאי 1-4 שנים, ו- 10-14 שנים; ובמגזר הלא יהודי ילדים מתחת לגיל שנה, וגילאי 5-9 שנים. על פי נתוני ארגון הבריאות העולמי (WHO) שיעור הטביעה הגבוה ביותר הוא של ילדים מתחת לגיל 5 בכל המדינות השייכות לארגון (להוציא את אפריקה בה שיעור הטביעה הגבוה ביותר הוא בקרב ילדים בני 5-14 שנים (8). בארה"ב (2), אירופה (9) ובאוסטרליה (7) נמצא כי קבוצת הסיכון הגדולה ביותר בקרב ילדים העלולים למוות בטביעה היא בני 0-4.

ב. הבדלים בשיעורי התמותה מטביעה בקרב המגזר היהודי והלא-יהודי

בישראל (3), שיעור התמותה מטביעה במגזר הלא-יהודי גבוה משיעור התמותה מטביעה במגזר היהודי, כלומר, ילדים במגזר הלא-יהודי נמצאים בסיכון גבוה לטביעה. בשנים האחרונות, שיעור התמותה מטביעה במגזר הלא יהודי ירד באופן משמעותי, בעוד שבמגזר היהודי שיעור התמותה מטביעה נותר ללא שינוי ניכר.

ג. שיעורי הטביעה בקרב בנים גבוהים יותר משיעורי הטביעה בקרב בנות

נמצא כי באירופה (9), ארה"ב (2) ואוסטרליה (7) שיעורי הטביעה בקרב בנים גבוהים יותר משיעורי הטביעה בקרב בנות. בארה"ב, נמצא כי בשנים 2000-2001 טבעו 66% בנים ו-34% בנות (2). באוסטרליה, בקרב ילדים בגילאי 0-5 בשנת 2003/4, 68% מהטובעים היו בנים. בקרב גילאי 6-14 50% היו בנים (7). באירופה, כ-70% מקורבנות הטביעה הם בנים (9).

ד. מקום הטביעה

באירופה (9), ארה"ב (2) ואוסטרליה (10) רוב מקרי הטביעה בקרב תינוקות עד גיל שנה התרחשו בבית, בעיקר באמבטייות, דליים ובריכות גינה¹. בקרב ילדים גדולים יותר, ככל שגיל הילדים עולה, ניתן למצוא מקרי טביעה באתרים נוספים. בעוד שבקרב תינוקות עד גיל שנה אתרי הטביעה העיקריים הם אמבטייות,

¹ בארה"ב – 55% באמבטייות ו-12% בדליים; באירופה, בקרב פעוטות עד גיל שנתיים רוב הטביעות מתרחשות בבית, בקרב בני 1-3 רוב הטביעות מתרחשות בבריכות גינה.

דליים ובריכות גינה, בקרב ילדים מגיל שנה ומעלה בריכות שחייה ומקורות מים פתוחים (כגון, נחלים ונהרות), מהווים גם הם מוקדי טביעה.

ה. מועדים וזמנים בהם מתרחשת טביעה

בארה"ב, בקרב קורבנות טביעה בני פחות מ-15, שני שלישים ממקרי המוות מתרחשים בין החודשים מאי ואוגוסט. כמו כן, רוב מקרי הטביעה שנבדקו, התרחשו בימי שבת וראשון (במהלך סוף השבוע). במחקר שנערך ביוסטון, נמצא כי 80% מ-473 מקרי הטביעה שהתרחשו בין השנים 1995-2000 אשר הצריכו התערבות גורמי חירום התרחשו בין שתיים עשרה בצהריים עד שמונה בערב (6).

3. השלכות רפואיות לעתיד ועלויות כלכליות

על פי הערכת איגוד רופאי הילדים האמריקאי, על כל מקרה מוות בטביעה, סובלים לפחות 4-1 ילדים מאירועים רפואיים חמורים אשר מותירים אותם עם מוגבלויות רפואיות קבועות (6). עלויות הטיפול בקורבנות ששרדו טביעה גבוהות מאוד באופן כללי, בעיקר כאשר מדובר בילדים קטנים (תינוקות ופעוטות) (2).

מה קורה בישראל?

ישראל היא ארץ חמה וחודשים רבים בשנה מתאימים לשהייה בים ובבריכה. להלן מידע על חוקים ותקנות בנושא בטיחות בבריכות שחייה ובים ולגבי הנעשה במערכת החינוך בתחום בטיחות ילדים במים.

1. בריכות שחייה ציבוריות

ב-2004 נכנסו לתוקף תקנות חדשות להסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחייה) התשס"ד – 2004. התקנות החדשות מקיפות, אך לפיהן לא נדרש מציל לבריכת פעוטות שעומקה עד 65 ס"מ, והאחריות מוטלת על ההורים בלבד (11).

2. בריכות שחייה פרטיות

בשנים האחרונות הולך וגובר השימוש בבריכות שחייה בבתים פרטיים ובבריכות ניידות ונייחות בגדלים שונים. בריכות אלו מהוות סיכון לתינוקות ולפעוטות, במיוחד כאשר הן אינן נמצאות בשימוש, אך נשארות מלאות במים ונגישות לילדים. בעיה דומה קיימת בבתים המלון בהן הבריכה נמצאת במרכז המבנה. הבריכה נותרת פתוחה ונגישה לילדים גם כאשר מסתיימות שעות הפעילות והמציל אינו נוכח במקום².

3. חופי הים

האחריות על הרחצה בחופים מוטלת על שר הפנים מכוח חוק הסדרת מקומות רחצה תשכ"ד-1964 והצווים הנלווים אליו (12). הסיכונים בחופי הים בישראל מגוונים ומשתנים בהתאם לים או הימה: ים המלח, ים כנרת והים התיכון. חופי הים הישראליים מסוכנים מאוד בגלל זרמים מסוכנים, הקיימים בעיקר בחודשי הקיץ, בעת עונת הרחצה.

² מר יוסף עאמר, המפקח הארצי לאתרי רחצה, שיחה, 3 בפברואר 2006

משרד הפנים פרסם בפברואר 2005 סקר להערכת סיכונים בחופי הים: "מאפיינים ומדדים כלליים להערכת סיכונים בחופי הים". מטרת הסקר לסייע למשרד הפנים ולרשויות בעלות חופים להתמודד עם הסכנות בחופי הרחצה, ולעזור לקבוע מהם המקומות המותרים והאסורים לרחצה, וכן לשמש כלי עזר למצילים בבואם לסווג את הסיכונים המשתנים בחופים המוכרזים (12). סקר זה הועבר לרשויות המקומיות אולם טרם הוטמע³ נושא נוסף הוא שעות פעילות שירותי ההצלה בחופי הים: הורים רבים מבליים בים יחד עם ילדיהם בשעות אחר הצהריים המאוחרות והערב, בהם לא מסופקים שירותי הצלה⁴.

4. מערכת החינוך

משרד החינוך עוסק בנושא בטיחות במים בכמה מישורים: הוצאת הנחיות בטיחות ולימוד שחייה במסגרת בתי הספר. לפי חוזר מנכ"ל משרד החינוך שיעורי השחייה יינתנו בכיתה ה' ויהיו חובה בכל המקומות בהם בריכות שחייה העונות על הדרישות של הוראות הבטיחות (13). עם זאת, בעוד שבעבר כ-60% מהתלמידים קיבלו שיעורי שחייה, עקב קיצוץ התקציב, כיום רק 30%-40% מהתלמידים מקבלים שיעורי שחייה במסגרת ביה"ס⁵. בנוסף, אין חובה של לימוד נושא בטיחות במים במערכת החינוך כפי שקיימת חובה ללימודי בטיחות בדרכים. לפי מומחים, בנוסף למיומנויות שחייה, קיימת חשיבות מכרעת להכרת הסיכונים בים, למניעת טביעות⁶.

עיקרי ההמלצות לבטיחות ילדים במים ומניעת טביעות

א. השגחה פעילה

קיימת חשיבות רבה להשגחה פעילה של מבוגרים על ילדים השוהים במקור מים (בריכה, חוף הים, אגם, נהר וכדומה). ההשגחה צריכה להיות השגחה פעילה, הווה אומר, על הילדים ישגיח אדם מבוגר ולא ילד; האדם המבוגר יהיה זה אשר יועד למשימה; כל הילדים יודעים כי הוא האחראי. המבוגר חייב להימצא כל העת בקרבת מקור המים ולא לעזוב את המקום אף לא לזמן קצר. כמו כן, המשגיח לא יעסוק באף פעילות אחרת בזמן שהילדים שוהים במים (2,15).

ב. לימודי שחייה והעלאת מודעות

להמלצה זו חשיבות מרובה. ההמלצה ברוב המדינות היא להתחיל בשיעורים ללימוד שחייה לילדים כבר מגיל 4-5. מעבר ללימוד השחייה, יש להגביר את המאמצים לחינוך הציבור כולו, וילדים בפרט, בנושא התנהגות בטוחה במים (2,15).

ג. שימוש בציוד ציפה

יש לוודא כי נעשה שימוש בטוח בציוד ציפה. על הציוד להתאים בצורה מושלמת לילדים מבחינת גובה, משקל ועוד; יש לוודא כי בסביבת בריכת השחייה קיימים מתקני ציפה בטיחותיים בהם ניתן יהיה לעשות

³ מר דוד לבקוביץ, מנכ"ל חברת בסגנון חופשי לתכנון, ייעוץ ארגוני וכלכלי, ספרות מקצועית והכשרת כ"א לאתרי רחצה, פגישה ב-19 בדצמבר 2005

⁴ מר יוסף עאמר, המפקח הארצי לאתרי רחצה, שיחה, 3 בפברואר 2006

⁵ גב' טליה שרביט, מנהלת בי"ס לשחייה של משרד החינוך, פגישה ב-4 בדצמבר 2005.

⁶ מר יוסף עאמר, המפקח הארצי לאתרי רחצה, שיחה, 3 בפברואר 2006

שימוש בעת הצורך; בעת שייט, יש לחגור חגורות הצלה המאושרות על ידי הגורמים המתאימים ללא התייחסות למרחק השייט, גודל הסירה או יכולת השחייה של המבוגרים והילדים (2,15).

ד. אבטחת סביבת בריכת השחייה הפרטית

יש להבטיח כי סביבת בריכת השחייה הפרטית תהיה בטוחה לשחייה וזאת על ידי התקנת אמצעי בטיחות והגנה הכוללים: גידור הבריכה על מנת למנוע גישה ישירה של ילדים; התקנת שערים ומנעולים אשר יהיו נעולים כאשר לא תהיה פעילות; תליית שלטים המזהירים מפני טביעה ועוד (2,15).

חקיקה להגברת בטיחות ילדים במים

החקיקה להגברת בטיחות ילדים במים מחייבת התנהגות בטוחה ומטילה ענישה על אלה שאינם נוהגים על פי החוק.

1. חקיקה המחייבת שימוש בצידוד בטיחות בעת שייט

ב-48 מדינות בארה"ב קיים חוק המחייב שימוש בצידוד בטיחות לילדים בעת שייט. חקיקה זו, מחייבת את השימוש בצידוד בטיחות לילדים על פי גילם. כמו כן, ברוב המדינות, החוק מחייב שימוש בצידוד בטיחות לילדים עוד בטרם העלייה לכלי השייט ובעיקר, בעת השייט עצמו. בנוסף, קיים חוק פדרלי⁷ של משמר החופים אשר מחייב שימוש בצידוד בטיחות אישי לילדים עד גיל 12 (14).

2. חקיקה המחייבת אבזור בריכות שחייה באביזרי בטיחות למניעת טביעה

החקיקה המחייבת אבזור בריכות שחייה באביזרי בטיחות מתייחסת בראש ובראשונה לגידור בריכות השחייה. במדינות רבות ברחבי העולם מחייבת החקיקה את גידור אזור בריכת השחייה על מנת למנוע גישה ישירה של ילדים לבריכות השחייה. בנוסף, קיימת חקיקה המוסיפה שימוש בשלטי אזהרה, שערים עם מנגנוני נעילה מיוחדים, כיסוי בריכות השחייה בשעות בהן לא מתבצעת פעילות ושימוש באזעקה באזור בריכת השחייה.

3. חקיקה המחייבת סימון דליים

בארה"ב, פיתחה ה-CPSC – Consumer Product Safety Commission המלצות הנוגעות לשימוש בדליים המכילים עד 5 גלון. על פי המלצת המועצה, יצרני הדליים יצינו על גבי הדלי אזהרה שתהיה כתובה באנגלית ובספרדית המפרטת את סיכוני הטביעה בדליים המכילים עד 5 גלון. בקליפורניה, חוקק חוק⁸ המחייב הדבקת מדבקה על דליים המכילים 4-6 גלון בה מופיעה אזהרה כי ילדים עלולים ליפול לתוך הדלי ולטבוע ולכן, יש להרחיקם אפילו כאשר יש בו כמות מועטה של מים (14).

⁷ Coast Guard Personal Floatation Device Rule, 12/20/2002

⁸ Five-Gallon Bucket Law

סימוכין: 06-315

ביבליוגרפיה

1. Van Beeck, EF., Branche, CM., Szpilman, D., Modell JH. & Bierens, JJLM. A New Definition of Drowning: Towards Documentation and Prevention of a Global Public Health Problem. *Bulletin of the World Health Organization*, 2005; 83(11): 853-856.
2. National Safe Kids. Clear Danger: A National study of childhood drowning and related attitudes and behaviors. Washington DC: April 2004.
3. 'בטרם', המרכז הלאומי לבטיחות ולבריאות ילדים, ע"ר. נתוני תמותת ילדים בשנים 1998, 1999, 2000, 2003. שאילתות מיוחדת מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2004-2005. עיבודים מיוחדים ע"י ארגון 'בטרם'.
4. Peden, MM., McGee, K. The Epidemiology of Drowning Worldwide. *Injury and Safety Promotion*. *Injury Control and Safety Promotion*, 2003; 10(4): 195-199. (Based on abstract).
5. European Child Safety Alliance Press Release, May 23, 2003.
<http://www.childsafetyeurope.org/csi/ecsa.nsf/0/57b6454fc34954f5c1256df7005371ff?OpenDocument>. Accessed on November 2005.
6. Brenner, R. Prevention of Drowning in Infants, Children and Adolescents. *Pediatrics*, 2003; 112(2): 440-445. <http://aappolicy.aappublications.org/cgi/content/full/pediatrics;112/2/440>
7. The Royal Life Saving Society Australia. The National Drowning Report 2004.
http://www.royallifesaving.com.au/uploads/res/2_3620.pdf
8. World Health Organization, Injuries and Violence Prevention. Facts about Injuries: Drowning, 2003.
http://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/other_injury/en/drowning_factsheet.pdf. Accessed on December 2005.
9. www.childsafetyeurope.org/csi/ecsa.nsf/0/57B6454F5C1256DF70053
10. Queensland Government. Children, Pools and Drowning Statistics.
<http://www.poolfencing.qld.gov.au/?id=17>. Accessed on December 2005.
11. יוסי אלבז ויוסף עאמר, משרד הפנים, מדריך להטמעת תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), התשס"ד – 2004, פברואר 2005
12. משרד הפנים, המינהל לשלטון מקומי, האגף לרישוי עסקים ואתרי רחצה, מאפיינים ומדדים כלליים להערכת סיכונים בחופי הים בישראל, 1 בפברואר 2005
13. חוזר מנכ"ל משרד החינוך תשס"ג ג 10 (א) סעיף 5.
14. <http://www.usa.safekids.org/index.cfm>
15. European Child Safety Alliance. Water Safety Campaign messages.
[http://www.childsafetyeurope.org/csi/ecsa.nsf/index/home/\\$file/index.htm](http://www.childsafetyeurope.org/csi/ecsa.nsf/index/home/$file/index.htm). Accessed on September 2005

המלצות לקידום נושא בטיחות ילדים במים בבית הספר היסודי

טביעה היא אחת מגורמי המוות המובילים בילדים בארץ ובעולם ומכונה "המוות השקט". קיום פעילות מים בים, בבריכה ובכל מקור מים אחר דורשת היערכות מיוחדת מראש, קריאה מדוקדקת של הנחיות הבטיחות שהתפרסמו בחוזר מנכ"ל משרד החינוך ומילוי הנחיות במדויק בעת הפעילות. להלן ריכוז פעילויות המים המותרות במסגרת מערכת החינוך:

הנחיות לבטיחות הפעילות	פעילויות שיט מותרות לפי גיל הילדים	הנחיות לבטיחות הרחצה	מס' המלווים המינימאלי לקבוצה		מס' התלמידים בקבוצה	גיל התלמידים
			בברכה	ביום		
חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) 02.2002	הפעילות אסורה	הנחיות לרחצה בבריכה שלא במסגרת שעורי שחייה, יוני 2005 חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) פברואר 2002	2	הרחצה אסורה	15	כיתות א'-ד'
הנחיות לאירועי סיום בפרקי מים ובבריכה חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) 02.2002	שיט בסירות חצי קשיחות, גלישה בגלשני מפרש, גלישת גלים, סקי מים בכבלים, סקי מים באגמים ובימים, פארקי מים, קמ"ס (קנה, מסכה, סנפירים), שיט עם אבוב רחיפה, שיט עם בננה כפולה	הנחיות לרחצה בבריכה שלא במסגרת שעורי שחייה, יוני 2005 חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) פברואר 2002	2	2	15	כיתות ה'
חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) 02.2002	פעילות שיט על אבובים, שיט קייאקים, שיט בסירות נהר (במים שקטים בלבד), שיט חסקות, משחקי העפלה עם שיט	הנחיות לרחצה בבריכה שלא במסגרת שעורי שחייה, יוני 2005 חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) פברואר 2002	2	2	15	כיתות ו'
חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) 02.2002		חוזר מנכ"ל סב/6 (ב) פברואר 2002	2	2	קבוצת לימוד	חינוך מיוחד

מקומות אסורים לרחצה בכל תנאי

- הרחצה אסורה במאגרי מים ובמקומות שאינם מוכרזים כאתרי-רחצה.
- אסורה בהחלט רחצה (אף לא של חלק מהגוף בלבד) בברכות דגים, בברכות-השקיה, בתעלות-השקיה, בנחלים ירקון, קישון ואלכסנדר ובכל מקום שיוכרז כמזיק לרוחצים.
- אסורות פעילויות המים הבאות: שיט על רפסודות, חציית גבים ומקווי מים עמוקים.

המלצות לקידום נושא בטיחות ילדים במים בבית-הספר

- החלת חובת קיום שיעורי שחייה לתלמידי כיתות ה' במסגרת הפעילות בבית-הספר כמתחייב מחוזר מנכ"ל סב/6 (ב) פברואר 2002.
- כאשר מתאפשר, התחלת לימוד השחייה במסגרת בית הספר בכיתות נמוכות מכיתה ה'.
- החלת חובה ללימוד בטיחות במקורות מים בכלל ובים בפרט, לפי הגילאים השונים, אחת לשנה לפחות במסגרת בית-הספר.
- שימוש באפודי הצלה העומדים בתקן ישראלי בפעילויות מים המתקיימות במסגרת משרד החינוך.

סימוכין: 284-06

ב"ש: ילד בן 10 טבע בבריכת שחייה, מצבו קשה

עוד מקרה של פגיעה בבריכת שחייה בחופש הגדול: חניך קייטנה בן 10 טבע בבריכה של אוניברסיטת בן גוריון. המצילים משו אותו מן המים וצוות מד"א פינה אותו לבית החולים "סורוקה". השומר במקום סיפר כי בשטח הבריכה היו כ-700 מתרחצים; אחד הפראמדיקים שסייע בפעולות החייה: "במשך כל זמן הטיפול בנער שמעתי ברקע זעקות שבר של הילדים"
שמוליק חדד

בריכות השחייה מסתמנות כמגרש המשחקים המסוכן של הקיץ. הבוקר (ג') טבע ילד כבן עשר בבריכה של אוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע. המצילים בבריכה משו אותו מן המים וניידת טיפול נמרץ של מגן דוד אדום פינתה אותו במצב קשה לבית החולים "סורוקה" בעיר, שם אושפז במחלקת טיפול נמרץ. חוקרי משטרת באר שבע הוזעקו לבריכה ובודקים את נסיבות האירוע.

סמוך לשעה 11 בבוקר הבחינו המצילים בבריכה באוניברסיטה בילד כשהוא צף בבריכה. באותה עת שהו בבריכה כמאה ילדים, שני מצילים ושני חובשים. מדובר בילדים הנמצאים במקום במסגרת קייטנה עירונית של מוסדות החינוך העירוניים, הפועלת במתחם הספורט של האוניברסיטה.

לדברי הנהלת האוניברסיטה, במסגרת ההסדר עם הנהלת הקייטנה הילדים שוהים בבריכה מדי יום כשעתיים בבריכה, והילד היה בבריכה באותה עת עם חבריו לקייטנה.

(12:03 , 12.07.05)

נער טבע למוות בבריכת המשושים לעיני הוריו

הנער בן ה-13 וחצי, שיצא לטיול עם הוריו בנחל זויתן, נכנס לרחוץ במי הבריכה ולפתע נעלם מעיניהם. ההורים המבוהלים הזעיקו כוחות הצלה גדולים למקום, אך אלו נאלצו לקבוע את מותו לאחר שכשלו מאמצי החייה. זמן קצר לאחר מכן נפצע בינוני צעיר שטייל בנחל יהודיה שברמת הגולן מאבן שרון רופא-אופיר

נער בן 13 וחצי טבע למוות היום (יום ה') בבריכת המשושים שברמת הגולן כאשר טייל עם הוריו. בני משפחתו שהבחינו בהיעדרו והבינו כי ככל הנראה החליק ונפל לבריכה הזעיקו למקום צוותי הצלה ולאחר שבוצעו בו החייה במשך שעה ארוכה נאלצו לקבוע את מותו.

הנער, תושב ירושלים בן למשפחה דתית, טייל היום עם הוריו בצפון הארץ. סמוך לשעות הצהריים הגיעו לנחל הזויתן ושם החליטו לערוך פיקניק. בשעה שנחו נעלם הנער מעיניהם וכעבור כמה דקות הבחינו כי הוא צף במימי הבריכה.

למקום הגיעו צוותי מד"א מתחנת קצרין הסמוכה, כוחות משטרה מתחנת גולן, אנשי יחידת חילוץ גולן ובנוסף מסוק שהוזעק בכדי לחלץ את הנער לקבלת טיפול רפואי. אולם, כאמור, אנשי מד"א שהגיעו למקום משו את הנער מהמים כשהוא ללא דופק וללא נשימה ונאלצו בסופו של דבר לקבוע את מותו.

(14:33 , 28.04.05)

ילד טבע בגולן במהלך טיול בי"ס

תלמיד כיתה ו' מיישוב סמוך לירושלים, טייל היום עם כיתתו לרמת הגולן. שלושה מהילדים נכנסו למים - כנראה, בניגוד להוראות המפורשות של המדריכים. שלושתם לא ידעו לשחות והחלו לטבוע, המדריכים החלו להציל שניים מהם. "כשהילדים ראו את המים הם התחילו לרוץ, והמדריכה לא הספיקה לעצור בעדם", סיפר אחד מעדי הראייה. משטרת קצרין פתחה בחקירה לבדיקת נסיבות המוות אחיה ראב"ד

טרגדיה בטיול השנתי: בבית החולים פוריה בטבריה נקבע היום (ג') אחר הצהריים מותו אינו איילה, בן 13, שטבע בבריכת "המפל הלבן" בנחל אל-על, בדרום רמת הגולן. הילד פונה מהמקום במסוק, תוך פעולות החיאה אינטנסיביות.

איילה וחבריו, תלמידי כיתה ו' בבית ספר ביישוב הסמוך לירושלים, היו היום בטיול לרמת הגולן. אחד מעדי הראייה סיפר כי הילדים ירדו בדרך התלולה המובילה אל בריכת המפל, כאשר הם צועדים לפני המדריכה: "כשהילדים ראו את המים הם התחילו לרוץ, והיא לא הספיקה לעצור בעדם. הילד שטבע פשוט קפץ למים כמו שהוא, עם הבגדים והנעליים. זה היה ממש עצוב וטפשי, כי הוא נפל במרחק של חצי מטר משפת הבריכה, המים שם עמוקים כמו בכל מקום אחר, והוא צלל". אנשי יחידת חילוץ גולן סיפרו כי עדים אחרים העריכו שקיימת אפשרות נוספת, לפיה הילד החליק למים.

מחקירת המשטרה עולה, שבסך הכול נכנסו למים שלושה ילדים, ושלושתם החלו לטבוע היות שלא ידעו לשחות. המדריכים של בית הספר קפצו אחריהם והוציאו מיד שניים מהילדים. "הילד השלישי נעלם, והמדריכים המשיכו לחפש אחריו בצלילות עד שמצאו אותו על קרקעית הבריכה", סיפר קצין החקירות במשטרת רמת הגולן, רפ"ק אלברט פרץ.

לאחר שמשו את הילד מהמים כשהוא מחוסר הכרה, פתחו המדריכים בפעולות החיאה. פראמדיקים מיחידת החילוץ גולן ומד"א שהוזעקו אף הם למקום, המשיכו בהחיאה, ובמקביל הוזעק למקום מסוק של חיל האוויר. לפראמדיקים הצטרף רופא צבאי וחובש נוסף מצוות המסוק, אך מאמציהם לא הועילו.

משטרת קצרין פתחה בחקירה לבדיקת נסיבות המוות. רפ"ק פרץ אמר כי נבדק אם בית הספר והחברה שסיפקה את שירותי ההדרכה פעלו כשורה. לדבריו, בתחילת החקירה כבר הובהר, שהמדריכים הבהירו לתלמידים לפני הטיול ובמהלכו את האיסור להיכנס למים.

(18:33, 31.05.05)

שלושה נערים טבעו בצפון הארץ;

(18:18, 16.07.05)

בחוף אכזיב טבעו שלושה נערים בני 14. הנערים חולצו ואמבלונסים של מד"א העבירו אותם במצב קל לבית החולים בנהריה.

(אחיה ראב"ד)

שבוע בטיחות חיל 3 2006:

ילדים בטוחים במים

? איך שומרים על ילדים עד גיל 5 במים ובסביבתם
! נשארים צמודים אליהם, ולא משאירים אותם לבד, אפילו רגע אחד

- משגיחים על הילדים. רוב הטביעות של ילדים עד גיל 5 מתרחשות באמבטיה, בגיות או במקומות שיש בהם מים רדודים.
- נמצאים עם הילדים במים ובסביבתם. נמצאים במרחק נגיעה מהם ובקשר עין רצוף עימם ונשארים פנויים מכל עיסוק אחר (כדוגמת שיחה, קריאה או דיבור בטלפון).
- מרוקנים את המים מדלי, אמבט, גיגית או בריכה מתנפחת או כל מיכל אחר כשהם לא בשימוש.
- מונעים גישה למאגרי מים שלא ניתן לרוקנם בתום השימוש (כדוגמת בריכה פרטית).
- **! קורסי שחייה לתינוקות אינם מקנים להם יכולת השרדות במים.**

לבטיחות ילדים

המרכז הלאומי לבטיחות ובריאות ילדים. ע"ר

עושים עוזים בטוחים חיל 3!

בשיתוף ובתמיכת
בנק הפועלים

להיות ראשון זה מחייב!

למוע בטיחות חיל 3 2006:

ילדים בטוחים במים

איך תהיו בטוחים בים ובבריכה ?
נכנסים לים רק בליווי מבוגר שיודע לשחות,
גם אם אתם הילדים, יודעים לשחות !

- מבליים רק בחוף מוכרז
- נכנסים למים רק במקומות בהם נוכח מציל
- נשמעים תמיד להוראות המציל
- לומדים שחייה ומתאמנים

לבטיחות ילדים

המרכז הלאומי לבטיחות ובריאות ילדים, ע"ר

עושים עוזים בטוח חיל 3!

פִּעְנְחוּ בְּאִמּוּצָעוֹת פֶּתַח הַסֵּתֵרִים אֶת כְּלָלֵי הַבִּטְיָחוֹת בַּמַּיִם.

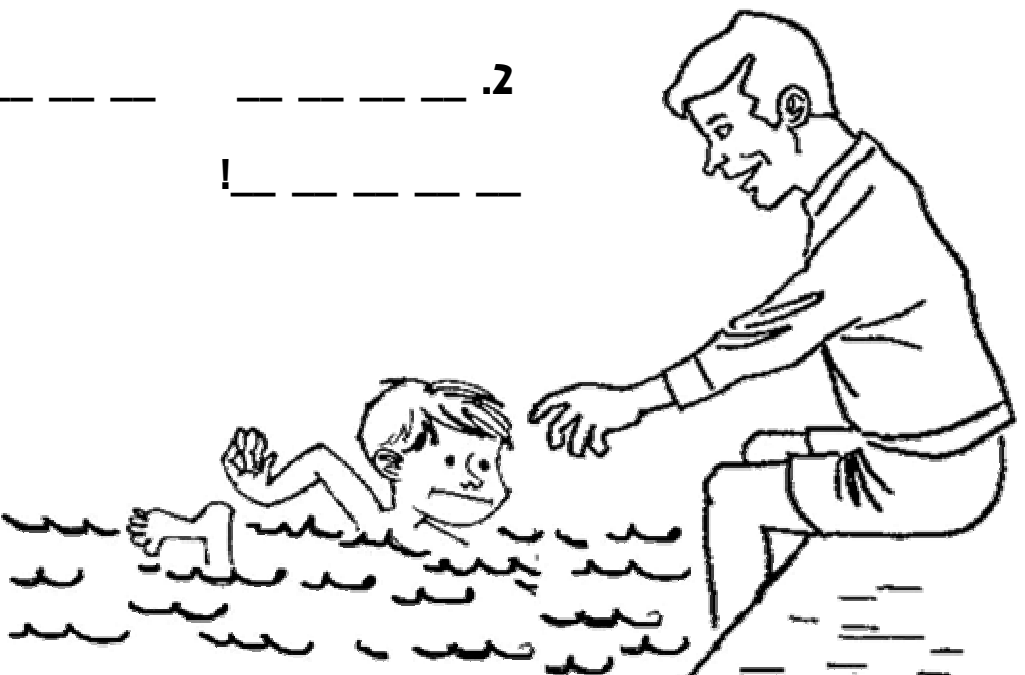
לא בטוח!

1. א - טוֹב ב - מְרַבֵּץ ג - טֵלפֹן ד - אֶלֶם ה - אֶלֶם ו - אֶלֶם ז - אֶלֶם ח - אֶלֶם ט - אֶלֶם י - אֶלֶם כ - אֶלֶם ל - אֶלֶם מ - אֶלֶם נ - אֶלֶם ס - אֶלֶם ע - אֶלֶם פ - אֶלֶם צ - אֶלֶם ק - אֶלֶם ר - אֶלֶם ש - אֶלֶם

_____ .1
 ! _____

2. א - אֶלֶם ב - אֶלֶם ג - אֶלֶם ד - אֶלֶם ה - אֶלֶם ו - אֶלֶם ז - אֶלֶם ח - אֶלֶם ט - אֶלֶם י - אֶלֶם כ - אֶלֶם ל - אֶלֶם מ - אֶלֶם נ - אֶלֶם ס - אֶלֶם ע - אֶלֶם פ - אֶלֶם ק - אֶלֶם ר - אֶלֶם ש - אֶלֶם

_____ .2
 ! _____

בטוח!

א - טוֹב	ב - מְרַבֵּץ	ג - טֵלפֹן	ד - אֶלֶם	ה - אֶלֶם
ו - אֶלֶם	ז - אֶלֶם	ח - אֶלֶם	ט - אֶלֶם	י - אֶלֶם
כ - אֶלֶם	ל - אֶלֶם	מ - אֶלֶם	נ - אֶלֶם	ס - אֶלֶם
ע - אֶלֶם	פ - אֶלֶם	ק - אֶלֶם	ר - אֶלֶם	ש - אֶלֶם

משפחה החליטה ללכת להתרחץ בים.

הקיפו בעיגול את התמונה של המקום הבטוח להיפגס לים.

2. חוף עם סלעים

1. חוף עם צוק

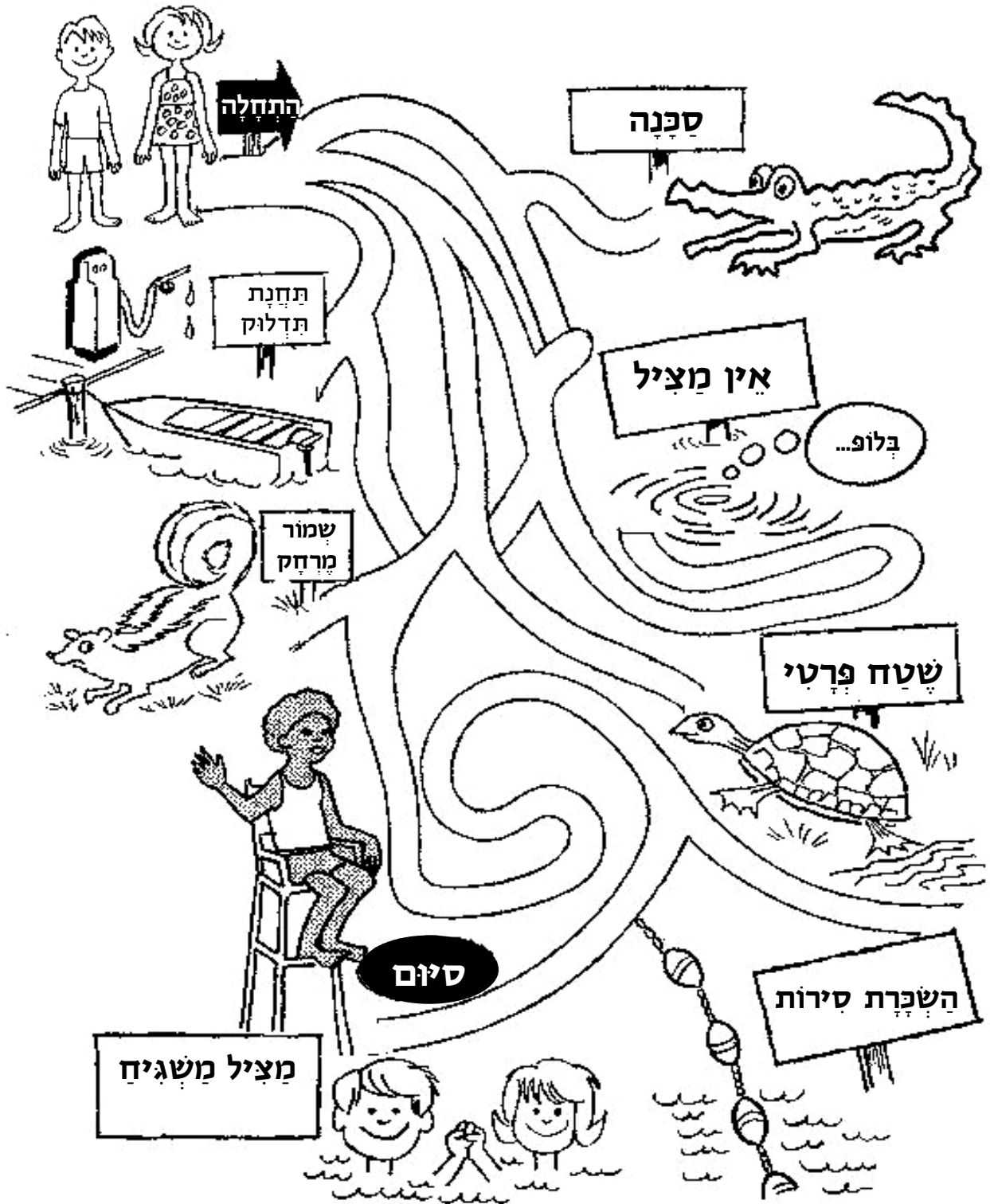
4. חוף אסור לרחצה

3. חוף עם מציל

1. עזרו לערו ולרונית למצוא את הדרך הבטוחה למקום השחיה!
2. צבעו את הציור להנאתכם!

חידון בטיחות בנושא בטיחות ילדים במים

לפניכם שאלות בנושא בטיחות במים ומניעת טביעות של ילדים. הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה לכל שאלה. ניתן להחזיר את השאלון לדוכן ממנו קיבלתם אותו ולקבל דף תשובות נכונות או להיכנס לאתר האינטרנט שלנו

www.beterem.org

בהצלחה!

1. מהו המשפט הנכון?

- א. פעוט עלול לטבוע במים שעומקם חצי מטר לפחות.
- ב. פעוט עלול לטבוע בפחות מ-10 ס"מ של עומק מים.
- ג. פעוט עלול לטבוע במים שעומקם יותר מ-10 ס"מ.
- ד. לא יודעת/ת

2. מהי השגחה פעילה?

- א. קשר עין עם הפעוט
- ב. מרחק נגיעה בפעוט
- ג. פניות מכל עיסוק אחר, כגון: מענה לשיחת טלפון, קריאת עיתון
- ד. כל התשובות נכונות

3. עד איזה גיל יש להשגיח השגחה פעילה על פעוטות באמבטיה?

- א. גיל 3 שנים
- ב. עד גיל 5 שנים
- ג. תלוי בהתפתחות הילד
- ד. לא יודעת/ת

4. מהו המקום הבטוח ביותר לרחצה?

- א. חוף מוכרז לרחצה, ללא נוכחות שירותי הצלה
- ב. חוף שאינו מוכרז לרחצה, ללא נוכחות שירותי הצלה
- ג. חוף מוכרז לרחצה, בנוכחות שירותי הצלה
- ד. חוף מוכרז לספורט מים

5. באיזה גיל מומלץ שהילד יתחיל ללמוד שחייה?

- א. בגיל שנה
- ב. בגיל שמונה שנים
- ג. בגיל שש שנים
- ד. לא יודעת/ת

6. באילו מהמקומות הבאים פעוטות עלולים לטבוע?

- א. גיגית
- ב. דלי
- ג. בריכה מתנפחת
- ד. כל התשובות נכונות

7. מהו המשפט הנכון?

- א. רחצה בים מסוכנת יותר מרחצה בבריכה
- ב. הסכנה ברחצה בים ובבריכה זהה
- ג. הרחצה בבריכה מסוכנת יותר מהרחצה בים
- ד. לא יודע/ת

8. מהו המשפט הנכון לגבי אביזרי ציפה?

- א. אין בהם כל תועלת ולכן אין להשתמש בהם
- ב. מומלץ להשתמש בהם כיוון שהם מצילי חיים
- ג. מומלץ להשתמש בהם אך הם אינם מהווים תחליף להשגחה
- ד. אביזרי ציפה מתנפחים אינם מומלצים לשימוש בים
- ה. תשובות ג' + ד' נכונות

9. ילד בן 12 שאינו יודע לשחות:

- א. יכול להיכנס לים לבד, ההורים צריכים להיות בקשר עין עימו
- ב. יכול להיכנס לים לבד, אין כל צורך בהשגחת הורים
- ג. חייב להיכנס לים יחד עם מבוגר
- ד. לא יודע/ת

10. מהו המשפט הנכון בנוגע לשובר גלים?

- א. אזור שובר הגלים הוא הבטוח ביותר לשחייה
- ב. קצוות שובר הגלים הם המסוכנים ביותר לשחייה
- ג. הליכה על אבני שובר הגלים מסוכנת
- ד. תשובות א' + ג' נכונות
- ה. תשובות ב' + ג' נכונות

להצטרפות לרשימת התפוצה ולקבלת

מידע והמלצות לבטיחות ילדים:

שם: _____

כתובת: _____

עיר: _____ מיקוד: _____

טלפון: _____

דוא"ל: _____

* השירות ניתן כעת במייל בלבד.

תשובות לחידון בטיחות בנושא בטיחות ילדים במים

*מידע נוסף בנושא בטיחות ילדים ניתן לקבל באתר 'בטרם' www.beterem.org או לפנות למוקד מומחים של 'בטרם' בטלפון 03-9263111.

1. מהו המשפט הנכון?

ב. פעוט עלול לטבוע בפחות מ-10 ס"מ של עומק מים.

2. מהי השגחה פעילה?

ד. כל התשובות נכונות - קשר עין עם הפעוט, מרחק נגיעה בפעוט, פניות מכל עיסוק אחר, כגון: מענה לשיחת טלפון, קריאת עיתון

3. עד איזה גיל יש להשגיח השגחה פעילה על פעוטות באמבטיה?

ב. עד גיל 5 שנים

4. מהו המקום הבטוח ביותר לרחצה?

ג. חוף מוכרז לרחצה, בנוכחות שירותי הצלה

5. באיזה גיל מומלץ שהילד יתחיל ללמוד שחייה?

ג. בגיל שש שנים

6. באילו מהמקומות הבאים פעוטות עלולים לטבוע?

ד. כל התשובות נכונות - גיגית, דלי, בריכה מתנפחת

7. מהו המשפט הנכון?

א. רחצה בים מסוכנת יותר מרחצה בבריכה

8. מהו המשפט הנכון לגבי אביזרי ציפה?

תשובות ג' + ד' נכונות - מומלץ להשתמש בהם אך הם אינם מהווים תחליף להשגחה + אביזרי ציפה מתנפחים אינם מומלצים לשימוש בים

9. ילד בן 12 שאינו יודע לשחות:

ג. חייב להיכנס לים יחד עם מבוגר

10. מהו המשפט הנכון בנוגע לשובר גלים?

תשובות ב' + ג' נכונות - קצוות שובר הגלים הם המסוכנים ביותר לשחייה + הליכה על אבני שובר הגלים מסוכנת